

Nr 120.

Av herr **Nilsson, Johan**, i Malmö, om anslag till upplysningsverksamhet för freden.

På tredje huvudtiteln äro i år liksom tidigare upptagna flera anslag, avsedda att utgöra kostnader för Sveriges samarbete med andra nationer. Samarbetet går närmast ut på att främja fredssträvandena. Så äro i årets budget härför upptagna följande poster:

Sveriges andel i kostnaderna för Nationernas förbund	Kr. 330,000: —
Sveriges representanters deltagande i Nationernas förbund ...	» 35,000: —
Sveriges deltagande i internationella konferenser	» 30,000: —
Internationella skiljedomstolens byrå i Haag	» 4,200: —
Riksdagens interparlamentariska grupp	» 15,000: —
Svenska föreningen för Nationernas förbund	» 1,500: —
Stipendier åt studerande vid universiteten för studier av Nationernas förbunds verksamhet	» 1,000: —
	<hr/>
	Kr. 416,700: —

Även om hela denna summa kan anses bliva förbrukad uti fredsarbetets tjänst, så är beloppet dock jämförelsevis litet, om det ställes vid sidan av den försvarsbudget, som riksdagen årligen fastställer. Beloppet ifråga är icke ens så stort som det riksdagen årligen anslår till det frivilliga skytteväsendet. Att detta samarbete med andra stater har stor betydelse för lösning av eventuella tvister mellan nationerna torde alla vara ense om. Arbetet ifråga berör dock i huvudsak endast de olika staternas framskickade representanter och delvis även parlamentens ledamöter. De stora folklagren lämnas oberörda härav. Detta är en brist, som bör avhjälpas. En varaktig fred kan aldrig vinnas med mindre alla medborgare i olika länder inse betydelsen härav. Ifråga om upplysningsarbetet härför bland folken, böra de mindre nationerna gå före. Ingen medborgare bör lämnas oberörd av upplysningen för fred. Likasåväl som det hittills inom olika länder bedrivits ett aktivt arbete för försvaret, bör ett omfattande arbete för freden försiggå. Hittills har svenska staten gjort litet för att inte säga intet för en mera allmän fredspropaganda bland folket. Dess bidrag har såsom under de senare åren inskränkt sig till ett par à tre tusen kronor pr år.

Ett upplysningsarbete med antytt syfte borde egentligen bedrivas av staten, då det är ett landets intresse att förebygga krig. Något statligt organ lämpligt härför förefinnes dock icke. Verksamheten bör därför bedrivas av enskilda föreningar. Staten bör i stället ställa erforderliga medel till förfogande. Det räcker då ej med de få kronor, som riksdagen hittills beviljat för ända-

målet. Ett avsevärt högre belopp är behöfligt. Fredsarbetet får icke allenast inskränka sig till föredrag, föreläsningar och utgivandet och spridandet av litteratur i ämnet. För att upplysningsarbetet skall nå ut i de vidaste kretsar bör även filmen kunna anlitas. Ett anslag på 100,000 kronor bör därför vara det minsta, som riksdagen torde anvisa för ändamålet.

Riksdagen skulle då icke som hittills behöva pröva förslag om vilka föreningar som skulle tilldelas anslag. Anslaget ifråga borde kunna omhänderhavas av något departement eller någon statens styrelse såsom lämpligt förvaltningsorgan. Föreningar, som ville utföra ett verkligt fredsarbete, borde till detta organ ingiva ansökningar om anslag. Det borde så tillkomma omnämnda organ att pröva ansökningarna, upprätta förslag till anslagsbelopp och underställa detta Kungl. Maj:ts prövning och fastställelse. Såsom lämpliga organ kan nämnas social- och utrikesdepartementen samt skolöverstyrelsen. Då utrikesdepartementet hittills haft uppgiften och då fredsarbetet även bör bedrivas i samarbete med andra länder, kan det kanske anses lämpligast att utrikesdepartementet såsom hittills fick omhänderhava uppgiften att dela ut medlen. Ett organ, skapat av representanter för flera inom landet existerande föreningar, hade givetvis varit den bästa lösningen. Men då ett dylikt organ nu icke står till förfogande, måste staten själv ombesörja fördelningen av medlen.

Under återopande av vad här ovan anförts tillåter jag mig hemställa,

att riksdagen måtte besluta att anslå 100,000 kronor till bedrivande av ett omfattande upplysningsarbete för freden inom vårt land och i samråd med utlandet att upptagas i budgeten för 1929—1930; samt

att uppdraga åt Kungl. Maj:t att omhänderhava fördelningen av medlen, pröva inkomna undersökningar om anslag och tilldela sådana åt föreningar, vilka ha till uppgift att bedriva upplysning om fredens betydelse i vår tid.

Stockholm den 21 januari 1929.

Joh. Nilsson,

Malmö.